

SELETUSKIRI

Haridus- ja teadusministri 15. detsembri 2014. a käskkirja nr 492 „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ õppe- ja karjäärinõustamise programmi kinnitamine ning tegevuste elluviija volituste andmine“ muutmine eelnõu juurde

1. SISSEJUHATUS JA EESMÄRK

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 7 lõike 2 punkti 1, § 13 ja § 16 lõike 1 alusel.

Eelnõuga muudetakse haridus- ja teadusministri 15. detsembri 2014. a käskkirjaga nr 492 kehtestatud ning haridus- ja teadusministri 6. mai 2016. a käskkirjaga nr 118 muudetud, käskkirja lisas 1 kehtestatud toetuse andmise tingimusi tegevuse „Karjääri- ja õppenõustamisteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine“ elluviimiseks, kinnitades need terviktekstina.

Käskkirja muutmine on tingitud karjääriteenuste reformist, mille tulemusena ühendatakse 2019. aasta algusest SA Innove Rajaleidja karjääriteenused ning nende arendamine Eesti Töötukassa karjääriteenuste süsteemiga ning teenuseid hakkab osutama Eesti Töötukassa. Käskkirja muutmise peamine eesmärk on kehtestada toetuse andmise tingimused üksnes õppenõustamisteenuste arendamise ja kättesaadavuse tagamiseks. Karjäärinõustamise kättesaadavuse tagamiseks kehtestab toetuse andmise tingimused tervise- ja tööminister.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusosakonna nõunik Piret Liba (tel 735 0136, piret.liba@hm.ee), analüüsiosakonna peaekspert Meelis Aunap (tel 735 0105, meelis.aunap@hm.ee), rahandusosakonna asejuhataja Kristjan Sahtel (tel 735 4064, kristjan.sahtel@hm.ee), rahandusosakonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (735 0279; inge.oopkaup@hm.ee) ning õigusosakonna jurist Kadi Mölder (tel 735 0234, kadi.molder@hm.ee).

2. EELNÕU SISU

2.1. Eelnõu kohaselt muudetakse käskkirja pealkirja ning kehtestatakse uueks pealkirjaks „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Õppenõustamisteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine“ elluviimiseks“. Muudatus tehakse õigusselguse huvides, kuivõrd käskkirja reguleerib üksnes toetuse andmise tingimusi ning õppe- ja karjäärinõustamise programm on kehtestatud muu õigusaktiga.

ESFst toetatavate tegevuste tingimused kehtestati haridus- ja teadusministri 15. detsembri 2014. a käskkirjaga nr 492 „Eesti elukestva õppe strateegia“ õppe- ja karjäärinõustamise programmis, milles kajastusid ka tegevuste riigieelarvelise rahastamise vahendid ning ESF-st abikõlbmatud tegevused. Haridus- ja teadusministri 6. mai 2016. a käskkirjaga nr 118 eristati ESFst rahastatavad tegevused riigieelarvelistest vahenditest rahastatavatest tegevustest ning kehtestati tegevuse „Karjääri- ja õppenõustamisteenuste arendamise ja kättesaadavuse tagamine“ toetuse andmise tingimused. Tegevuste rahastamine riigieelarvelistest vahenditest reguleeriti haridus-

ja teadusministri 26.01.2016 käskkirja nr 15 „Haridus- ja Teadusministeeriumi 2016-2019 programmide kinnitamine“ lisaga 5 „Õppe- ja karjäärinõustamise programm 2016 – 2019“. Alates 2016. aastast on õppe- ja karjäärinõustamise programmi iga-aastaselt uuendatud Haridus- ja Teadusministeeriumi programmide kinnitamise käskkirja lisana (haridus- ja teadusministri 21.03.2017 käskkiri nr 70 lisa 5, haridus- ja teadusministri 01.02.2018 käskkiri nr 52 lisa 5). Seoses karjääriteenuste reformiga muutub ka praegune õppe- ja karjäärinõustamise programm alates 2019. a kehtetuks. Edaspidi kajastatakse haridustugiteenuste arendamise ja kättesaadavuse tagamise tegevused üldharidusprogrammis ning karjääriteenuseid osutab sotsiaalministri kinnitatud toetuse andmise tingimuste alusel Eesti Töötukassa. Muudatusega välditakse olukorda, kus toetuse andmise tingimused oleksid kinnitatud kehtetu programmi lisana.

2.2. Eelnõuga muudetakse haridus- ja teadusministri 15. detsembri 2014. a käskkirja nr 492 „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ õppe- ja karjäärinõustamise programmi kinnitamine“ (muudetud haridus- ja teadusministri 6. mai 2016. a käskkirjaga nt 118) lisa 1 ning kinnitatakse see uue terviktekstina.

Lisa pealkirjas ning kogu tekstis asendatakse sõnapaarid „karjääri- ja õppenõustamisteenus“ ning „õppenõustamis- ja karjääriteenus“ sõnaga „õppenõustamisteenus“ vastavas käändes.

Punktis 5 jäetakse toetuse andmise eesmärgist välja karjääriteenuste kättesaadavuse tagamine karjäärivalikute teotamiseks.

Punktis 6 jäetakse välja mõisted „haridustugiteenused“ ja „karjääriteenused“ ning täpsustatakse mõiste „õppenõustamisteenused“ definitsiooni.

Punktis 7.1 teises lõigus asendatakse sõna „nõustamiskomisjon“ mõistega „kooliväline nõustamismeeskond“. Tekstist kustutatakse karjääriteenuste osutamist kirjeldav lõik. Selle asemel nähakse ette koostöö tegemine teiste lastele ning noortele teenuseid pakkuvate asutustega ning võimalusel lõimitud teenuste osutamine. Viimases lõigus on korrigeeritud Rajaleidja võrgustiku kirjeldust ning jäetud välja karjäärinõustajad ja karjääriinfo spetsialistid.

Punktis 7.2 asendatakse mõiste „haridustugiteenused“ mõistega „õppenõustamisteenused“. Lisatud on kaugnõustamise teenuse arendamine, milleks töötatakse välja vastavad meetodid, juhised ning arendatakse välja nõustamiseks sobilik keskkond.

Punkt 7.3 on jäetud tekstist välja. Asjakohase tööturu- ja õppimisvõimaluste alase informatsiooni kättesaadavuse tagab edaspidi Eesti Töötukassa.

Punktis 8 muudetakse toetuse sihtrühma. Kuni 26-aastaste noorte asemel kuuluvad sihtrühma üldhariduskoolide ja kutseõppeasutustes kutsekeskharidusõppe õpilased. Sihtrühmast on välja jäetud maavalitsuse spetsialistid ja juhid.

Punktis 9 jäetakse välja karjääriteenuste osutamisega seotud tulemus- ja väljundnäitajad. Samuti vähendatakse rakenduskava väljundnäitaja 2020. a sihttasest 41 380 võrra, kuna selle osa näitajast moodustab edaspidi Töötukassa pakutav karjäärinõustamine. HTMi toetuse andmise tingimuste poolt jääb alates 2019. a täita 15 000 täiendavat õppenõustamisjuhtumit, seega on väljundnäitaja (HTMi osa) 2020. a sihttasemeks 133 550. Väljundnäitaja „sealhulgas põhikooli 3. kooliastmes karjääriinfot ja/või individuaalnõustamist saanud õppurite arv“ sihttase 31.12.18 seisuga on saavutatud (51 000) ning alates 01.01.2019 panustab näitajasse

meetme tegevuse 1.1.2 Töötukassa pakutav karjäärinõustamine (2020. a sihttasemega 24 680). Üheskoos Töötukassa karjäärinõustamisega saavutatakse perioodi lõpuks rakenduskava näitaja sihttase: 174 930 nõustamisjuhtumit.

Muudetakse väljundnäitaja p 2.1.1. täiendkoolitusel osalejate arv 2019. ja 2020. aasta indikaatoreid, arvestades kasvuks 100 isikut aastas senise 200 isiku asemel. Muudatus on põhjendatud Rajaleidja keskuste töötajate arvu vähenemisega karjäärinõustajate ja karjääriinfo spetsialistide võrra. jäetakse välja karjääriteenuste osutamisega seotud tulemus- ja väljundnäitajad.

Käskkirja lisa täiendatakse punktiga 10 - **tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele:** regionaalne areng, infoühiskonna edendamine, keskkonna- ja kliimapoliitika, võrdsete võimaluste tagamine, ühtne riigivalitsemine. Mõju on valdavalt soodustav või neutraalne.

Punktis 10 (eelnou punktis 11) vähendatakse tegevuste eelarvet vastavalt Vabariigi Valitsuse 23.08.2018 korralduses nr 205 ette nähtud ESF vahendite meetmete vahelisele jaotusele. Peale vahendite üleminekut Sotsiaalministeeriumile karjääriteenuste arendamiseks on õppenõustamise tegevuste toetuse eelarve kokku 30 668 201 €, millest EL toetus moodustab 85% ehk 26 067 971€ ja riiklik kaasfinantseering 15% ehk 4 600 230€.

Punktis 14 (eelnou punktis 15) alapunktis 1 (eelnou p 15.1.) muudetakse vahearuanne esitamise kuupäeva senise 15. jaanuari asemel 20. jaanuariks ning täpsustatakse, et vahearuanne esitatakse registri kaudu. Lisatakse alapunkt 2 (eelnou p 15.2.), milles täpsustatakse lõppearuande esitamist, selle tähtaega ja sisu. Senises alapunktis 2 (eelnou p 15.3.) pikendatakse aruande nõuetelevastavuse kontrollimise tähtaega seniselt 15 päevalt 20 päevani. Alapunktides 2, 3 ja 4 (eelnou p 15.3., p 15.4., p 15.5.) sätestatu laiendatakse ka lõpparuandele. Alapunktis 5 (eelnou p 15.6.) täpsustatakse sõnastust, viidates punktis 15.1. nimetatud aruandlusele. Alapunkt 6 kustutatakse, kuna antud regulatsioon on ülearune.

Seoses punkti 10 lisamisega muutub punktide 10-17 ja nende alapunktide numeratsioon ning sisukorda uuendatakse vastavalt.

3. EELNÕU TERMINOLOOGIA, VASTAVUS PÕHISEADUSELE, SEADUSTELE JA EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõus ei esine õigusaktides varem kasutamata termineid. Eelnõus sisalduvad muudatused on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega, seadustega ning Euroopa Liidu õigusega.

4. EELNÕU MÕJUD JA KÄSKKIRJA RAKENDAMISEKS VAJALIKUD TÄIENDAVAD KULUTUSED

Eelnõus tehtavad muudatused ei avalda mõju läbivatele teemadele. Käskkirja rakendamine ei too kaasa täiendavaid rahalisi kulutusi.

5. EELNÕU JÕUSTUMINE

Käskkiri jõustub allkirjastamisel. Käskkirja rakendatakse alates 1. jaanuar 2019. a.

6. EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele, Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks hariduse valdkondlikule komisjonile ja sihtasutusele Innove. Eelnõu kooskõlastasid märkustega Rahandusministeerium ja Sotsiaalministeerium, arvamuse esitas SA Innove. Teised kooskõlastasid eelnõu vaikimisi.

Üldharidusosakonna juhataja
Mihkel Rebane